

PROJEKT & KULTUR

nr. 156 ---- august 2023

issn. 0901-8824

GENVEJ TIL UDVIKLING

www.gtu.dk.

Skovvej 24, 9510 Arden. Tlf.: 42 17 09 97. gtu_sekr@hotmail.com
Medlem af Den Internationale Emmaus-Bevægelse

emmaus

INTERNATIONAL

PROVOKATØRER FOR FORANDRING

Velkommen til Projekt & Kultur nr. 156!

Projekt & Kultur udgives af Genvej til Udvikling (GtU), tlf.nr. 42 17 09 97
gtu_sekr@hotmail.com - www.gtu.dk

Kontingenter, abonnementsbetalinger og bidrag sendes til Sparekassen Danmark, reg.nr. 9070, kontonr. 2071578634.

Hvor intet andet angives, er teksten af Jørgen Olsen. **Indlæg til Projekt og Kultur nr. 157** skal aftales på gtu_sekr@hotmail.com. Bladet skal udkomme i november 2023.

Dette blad er trykt på Godsbanen i Aarhus i 72 eks. Redaktionen opfordrer til eftertryk med kildeangivelse. Signerede artikler udtrykker ikke nødvendigvis foreningens holdninger.

Dette nummer indeholder:

3: Møder --- markeder – Couleur Café ---
 mediemarkering --- briller til
 Syn for Sagen --- pakke til Pag-la-Yiri

4 – 5: **Emmaüs Solidarité – fra gaden og tilbage til livet**

- af *Emmaus Europa*
 - oversat af *Kristian Katholm Olsen*.

6: **Jagten på sorte afrikanere i Tunesien**

- af *Emmaus Afrika*
 - oversat af *Tina Jonstrup Larsen*.

7: **Sheatræer til 120 Atacora-familier**

- af *Autre Terre*
 - oversat af *Naja Egede Kristensen*.

8 - 9: Referat af generalforsamlingen

- af *Karl Aage Jørgensen*.

10 - 15: **Stemmerne fra Emmaus**

- *Thyge Christensen anmelder en rapport om arbejdet i Emmaus International*.

Billedet på forsiden er taget af Emmaus Oselya, Lviv, Ukraine. Det forestiller organisationens genbrugsbutik og er taget i 2014 eller 2015. Læg mærke til Abbé Pierre i baggrunden! Kvinden i midten er Olesya Sanotska, som stiftede Emmaus Oselya, og som døde i 2016.

Billedet på bagsiden er taget af Emmaus FIS (= *Forum for International Solidaritet*), Bosnien-Hercegovina. Det forestiller en lastbil, der er på vej fra Bosnien-Hercegovina med nødhjælpsforsyninger til de jordskælvsramte i Tyrkiet og Syrien.

Husk at læse www.gtu.dk – her opdateres www.gtu.dk/Nyheder.htm og www.gtu.dk/Kalender.htm ganske ofte.

Læs også vores katalog gtu.dk/blandede_u-landhandel_2018.pdf

Hermed en stor tak til alle, som har sendt kontingenter, abonnemeter og bidrag siden sidst! Vi er for tiden 120 medlemmer. Hvis der er vedhæftet en seddel med kontooplysninger, har du ikke betalt for i år.

Smag på Hadsund

Fredag aften den 1. september fra kl. 18 deltager Genvej til Udvikling med den blandede u-landhandel i arrangementet Smag på Hadsund på Torvet og gågaden i Hadsund.

Marked i Hørby

I weekenden 9. og 10. september deltager Genvej til Udvikling med den blandede u-landhandel i marked i forsamlingshuset, Løgstørvej 80 i Hørby nordvest for Hobro, begge dage med åbning kl. 10.

Frivillig fredag i Hadsund

Fredag den 29. september kl. 16 til 18 deltager Genvej til Udvikling med den blandede u-landhandel i arrangementet Frivillig Fredag i Hadsund.

Foredrag i Skørping-Fræer Sognegård

Torsdag den 2. november holder Genvej til Udviklings formand, Jørgen Olsen, foredrag i Skørping-Fræer Sognegård, Præstevænget 14. Foredraget vil have overskriften **Ligeværdige omgangsformer** og bl.a. bygge på dette indlæg [Vi udretter sammen | Globalnyt](#)

Kræmmermarked i Hadsund-Hallerne

Søndag den 12. november kl. 10 til 16 deltager Genvej til Udvikling med den blandede u-landhandel i kræmmermarked i Hadsund-Hallerne, som ligger i den nordøstlige del af byen på vej med Als og Øster Hurup.

Møder

Den 20. april deltog Jørgen Olsen i repræsentantskabsmøde i Fællesrådet for Arden By.

Den 13. maj deltog Birgitte Juul Nielsen og Jørgen Olsen i FN-forbundets landsmøde.

Varesalg 1.400 kr.

Markeder

Den 27. maj var Jørgen Olsen på Terndrup Centertorv i anledning af den årlige folkefest. Varesalg: 1.908 kr.

Den 10. juni var Jørgen Olsen til bagagerumsmarked i Farsø. Varesalg: 781 kr.

Den 8. juli var Jørgen Olsen til bagagerumsmarked i Farsø. Varesalg: 308 kr.

Den 5. august var Jørgen Olsen til torvemarked i Støvring. Det lykkedes ikke at sælge noget.

Couleur Café

Den 10. juni deltog Marianne Dithmer og Karl Aage Jørgensen i Couleur Café på Sankt Hans Torv i København. Deltagelsen indbragte et salg på 5.200 kr., hvortil kom et salg på 737 kr. til Mariannes kolleger i ugerne op til, således at der kunne overføres 5.937 kr.

Mediemarkering

Der oplyses om GtU på Emmaus Internationals hjemmeside Raising awareness of the situation in African countries - Emmaüs International (emmaus-international.org)

Briller til Syn for Sagen

Pr. 28. juni sendte vi 127 par briller til Syn for Sagen jf. Syn for Sagen.

Hovedparten af brillerne stammer fra Røde Kors, Arden, som vi hermed takker hjerteligt!

Pakke til Pag-la-Yiri

Jf. nederst side 6 i

http://gtu.dk/projekt_og_kultur_nr_155.pdf kan vi oplyse, at containeren med vores pakke nu er nået frem til Pag-la-Yiri, som er glade for indholdet - puslespil og andet legetøj - og takker hjerteligt.

(foto: Kirsten Lindgreen)

Isabelle Grignon

aktivt medlem af GtU, er død, 72 år.

Isabelle var den store drivkraft i vores samarbejde med organisationen "Initiatives & Actions" i Diffa-regionen i det sydøstlige Niger. På www.gtu.dk/tidsskriftet_projekt_og_kultur.htm kan man finde i alt 21 artikler og 15 billeder omhandlende Projekt Sameksistens i Kaoumaram – i den sidste artikel konkluderer Isabelle, at projektet var en succes (gtu.dk)

Det er desværre en del år siden, vi sidst har haft kontakt med Initiatives & Actions – lad os vælge at tro, at Projekt Sameksistens i Kaoumaram har sat sig varige positive spor!

Isabelle var medlem af GtU's bestyrelse i årene 2004 til 2015, det sidste år som forkvinde.

Isabelle var biolog af uddannelse som hun tog i Danmark, til trods for at hun var fransk canadier. Hun var gift med en dansk keramikker, Jørgen Klausen, med hvem hun fik to børn. Hun lærte dansk ved hjælp af Højskolesangbogen.

Rejste både i Latinamerika, hvor hun en overgang arbejdede for Ibis, og i Afrika. Senere arbejdede hun især med undervisning bl.a. i dansk for udlændinge.

De sidste år planlagde og gennemførte hun hyppige vandreture i naturen for gamle kolleger - i al slags vejr.

Æret være mindet om Isabelle!

Emmaüs Solidarité – fra gaden og tilbage til livet

- af Emmaus Europa

- oversat af Kristian Katholm Olsen fra

Emmaüs Solidarity, off the streets and back to life - Emmaus Europe (emmaus-europe.org)

Vi mødtes med Lotfi Ouanezar, direktøren hos en af Frankrigs største Emmaüs-grupper, der er specialiseret i at modtage nødstedte mennesker fra gaden. Emmaüs Solidarité (der oprindeligt blev kaldt Association Emmaüs) blev skabt efter Abbé Pierres appel i 1954. Formålet i 1950'erne var at igangsætte initiativer til at sørge for husly for mennesker, der levede på gaden, hvilket var muligt takket være donationer som følge af 1954-appellen.

Hej Lotfi. Kan du give os et indblik i, hvordan Emmaüs Solidarité ser ud i dag, hvad angår jeres gøremål og det antal af mennesker, I byder velkomne?

Siden grundlæggelsen har Emmaüs Solidarité kæmpet imod usikre livssituationer og fattigdom ved at sørge for støtte til de mest skrøbelige medlemmer af samfundet. Vi har nu evnerne og talenterne fra 900 ansatte, 500 frivillige og 400 medlemmer til at bistå vores kamp. På betingelsesløs vis sørger vi for støtte til 6.000 mennesker takket være en lange række ydelser; der er 118 muligheder for hjælp, som vi samlet set kan tilbyde, hvilket inkluderer dagcentre, centre til nødindkvartering, centre med fokus på at få folk tilbage på arbejdsmarkedet, tilpassede boliger og mulighed for at få assistance, når det gælder alle de forskellige tilbud.

Vi arbejder inden for flere områder med henblik på at tilbyde mere global social støtte: Tværgående missioner støtter vores folk i marken med adgang til rettigheder og sundhedspleje, til træning og beskæftigelse, adgang til sport, adgang til kultur og til at udvikle praksisser, som promoverer medborgerskab og adgang til bolig. Vi griber ind specifikt i forbindelse med humanitære og vejrsmæssige nødsituationer (*de afghanske og ukrainske kriser, flygtningelejre, hedeølger, ekstrem kulde etc.*).

Jeres operationer er finansieret takket være donationer fra en bred kreds; men I fæster hovedsagelig jeres lid til offentlige fonde.

Hvordan bevarer I jeres politiske uafhængighed?

Vi er kendt for vores uafhængige lobbyarbejde hos regeringen og de offentlige myndigheder. Vores ekspertise inden for vores felt legitimerer også vores lobbyistiske initiativer. Når vi rækker ud til medierne, den almene offentlighed, forretningsverdenen og politikerne, minder vi dem om vores værdier og vores tilbud om støtte til folk på gaden, især i form af betingelsesløs modtagelse af disse grupper. Vi fører ofte vores lobbyistiske initiativer som en del af kollektive indsatser, gennem netværk af associationer og føderationer, da det giver mere vægt bag vores handlinger. Vi har dog ikke svært ved at redegøre for vores forventninger og henlede opmærksomheden på de modsætninger, der er i de instanser, der finansierer os.

Vi skal ikke glemme, at staten er ansvarlig for at kæmpe imod social eksklusion, og at Abbé Pierre således spurgte staten om finansiering for at hjælpe vores association med at opfylde dens mission, dengang vi var kendt som Association Emmaüs. Siden da er vi fortsat med denne mission ved at drive lobbyarbejde i de ministerielle, regionale og nationale myndigheder, ligesom vi fortsætter med vores initiativer i felten. Begge af disse aspekter er kombineret til at kunne generere en stærk offentlig politik, der er fokuseret på at støtte de svageste medlemmer af samfundet.

Som alle andre Emmaüs-grupper lægger I stor vægt på, at der er værdighed for de mennesker, I byder velkomne hos jer. Navnlig har I udviklet store kulturelle projekter, lige som I har skabt trivselsområder ...

Naturligvis er værdighed for alle hjertet i alle vores initiativer. Det har selvfølgelig at gøre med rettigheder så vel som andre aspekter og løftestænger, som kan hjælpe mennesker med at genopbygge følelsen af medborgerskab og selvtillid.

En butik for skønhed og velvære
(foto: Amandine Lauriol)

Vores tværgående missioner er også indarbejdet i vores samlede bestræbelser på at støtte de mennesker, vi møder. Vi fokuserer på sundhed, sport, træning, beskæftigelse, kultur, medborgerskab, fritidsaktiviteter og lege med henblik på at tilbyde denne altomfattende støtte. I partnerskaber med en lang række offentlige og private interessenter skaber vores hold projekter og innoverer for at opfylde folks behov og for at blive ved med at følge med tiden. For eksempel har vi sammen med firmaet L'Oréal oprettet steder, vi kalder "Skønhed og velvære", som gør det muligt for fattige mennesker at få adgang til hygiejne og behandlingsprodukter, såvel som at vi tilbyder ydelser såsom frisør/hårstyling.

Disse ydelser hjælper folk med at genopbygge deres selvbillede, til at have valget om at tage vare på sig selv, til at finde glæde i at gøre dette og til at finde tid til sig selv. Vi prøver også at gøre kultur tilgængelig for alle ved at tilbyde fribilletter og ved at organisere kreative projekter, som appellerer til de kreative talenter i os alle. For eksempel tiltrækker Emmaüs' solidaritetspris for nutidig kunst frivillige panelmedlemmer, kunstkere og andre til at vælge de kunstnere, som de kunne tænke sig at arbejde med. Dette er et langsigtet, lidenskabeligt eventyr og en kilde til stolthed for alle involverede.

De mennesker, I gennem årene har modtaget i jeres association, er meget forskellige fra dem, foreningen modtog i 1954 – mange af menneskene på gaden i Frankrig nu om stunder er folk i eksil uden arbejdstilladelse, hvilket inkluderer mange familier?

På trods af indsatsen fra statens side i de senere år er der ikke sket et fald i antallet af hjemløse og af

folk i sårbare situationer; antallet fortsætter sådan set bare med at stige. Tallene fra Fondation Abbé Pierre angående dårlige boligforhold i Frankrig er alarmerende og kan oplyse os på mange måder. 4,1 millioner mennesker vurderes til specifikt at leve under dårlige boligforhold i Frankrig, mens 333.000 er permanent hjemløse, og tallene herfor er meget uacceptable.

I de seneste år har vi også noteret os, at ekstrem fattigdom har fået nye ansigter. Det er begyndt at berøre familier, kvinder (14 % i Paris ifølge seneste udgave af *Nuit de la Solidarité (Solidaritetsnatten)*), mennesker med lave indkomster, mennesker med lave pensioner, fattige arbejdere etc. Fattigdom berører ikke kun mennesker, som har været på en usædvanlig rejse i livet, som vi ofte har en tendens til at tænke. Vi har været nødt til at tilpasse vores velkomstrutine for bedre at imødekomme behovene fra mennesker i eksil i de seneste år. Vores betingelsesløse velkomst har udviklet sig over tid, og vores største udfordring nu om stunder er at ændre folks syn på eksilerede mennesker gennem hjælp til at undgå faldgruber såsom frygt og fordomme. Mennesker, som kommer andetsteds fra, kan være en kilde til stor velstand og diversitet for vores land; de har deres egne historier, viden og talent. Vi er nødt til at holde sammen og vise solidaritet, hvis vi ønsker at leve bedre sammen som et fællesskab og for at tackle klimamæssige og økonomiske udfordringer i de kommende år.

Til allersidst: I har også spillet en nøglerolle i forhold til at byde ukrainere velkomne her i Frankrig ...

Vores association har taget imod 7.500 ukrainere siden 3. marts 2022 via et modtagelsescenter for sårbare grupper i Pantin ved Paris og takket være flere midlertidige centre med boliger for disse grupper. I lyset af konflikten har modtagelsen af ukrainerne fået hidtil uset opbakning fra den franske stat, hvilket har hjulpet med at skabe en formidabel respons ledet af et netværk af foreninger. Denne oplevelse har vist os, at når der er politisk vilje, er der vej. Vi ønsker, at denne oplevelse skal bruges som et mønstereksempel på velkomst og støtte til folk i sårbare situationer og til dem, som søger asyl i Frankrig.

Jagten på sorte afrikanere i Tunesien

- oversat af Tina Jonstrup Larsen efter dette opslag på Emmaus Afrikas Facebook-profil
- La_chasse_aux_africains_noirs_en_Tunisie.pdf (gtu.dk)

I flere måneder har vi observeret jagten på sorte afrikanere på tunesisk territorium. Ud over sociale netværk, der bruges som kanaler til at ringeagte mennesker med sort hud, næres og vedligeholdes bagvaskelsen af folk fra det Subsahariske Afrika også af den tunesiske øverste politiske klasse (*den myndighed, der formodes at beskytte udlændinge*), som det fremgår af de skarpe verbale udfald om ulovlig indvandring, der lød fra den tunesiske præsident Kais Saïd den 21. februar 2023.

Faktisk mener han, at den illegale indvandring af afrikanere er et ”kriminelt fænomen, der blev brygget sammen i begyndelsen af dette århundrede for at ændre Tunesiens demografiske sammensætning, omdanne landet til et typisk afrikansk land og sætte en stopper for dets arabisk-muslimske karakter”.

Det er vigtigt at få et overblik over denne sammenblanding, der har præget historien om sorte afrikanere (*syd for Sahara*) og hvide afrikanere (*nord for Sahara*) siden tidernes morgen. Hvordan kan et afrikansk land omdannes til et afrikansk land? Kort sagt haster det ikke her med at forsøge at give et svar på dette spørgsmål.

I kølvandet på denne indvandringsfjendtlige og fremmedfjendske diskurs er forfølgelsen af folk syd for Sahara intensiveret. Tunesiske borgere (*bortset fra menneskerettighedsgrupper*), og sikkerhedsstyrker handler med deres ansigter utildækkede. Fra et land, der har underskrevet internationale konventioner om indvandring, er det ubegribeligt at høre så hadefulde bemærkninger fra republikkens præsident, der tilskynder til vold.

Folkene må kæmpe, stå op imod denne barbariske adfærd, frigøre sig fra åget fra totalitære regimer - eller regimer, der arbejder på at vende tilbage til disse dystre tider, og som ikke ærer vores værdier inden for Emmaus-bevægelsen. Vi misbilliger, afviser og forbyder kraftigt sådanne taler, uanset hvor de kommer fra, og vi tager parti for vores brødre og søstre, der i øjeblikket pines i Tunesien (*voldtægt, diskrimination*) og giver dem al vores moralske støtte.

Fri bevægelighed er en af vores værdsatte værdier! Vores indignation vil holde os konstant vågne! Må kampen fortsætte til fordel for de svageste!

*Ouagadougou, den 28. februar 2023,
medlemsorganisationerne i Emmaus Afrika.*

Læs mere her Tunesien lægger sig ud med afrikanske lande | Globalnyt

Et udsnit af sheatræerne
(foto: Autre Terre)

Sheatræer til 120 Atacora-familier

- oversat af Naja Egede Kristensen fra
Plantons ensemble 30ha pour 120 familles ! -
Autre Terre

Lad os sammen plante 30 ha til 120 familier!

For første gang siden oprettelsen har Autre Terre besluttet at starte projekter i Benin og mere specifikt i en af de regioner, der er hårdest ramt af fødevareusikkerhed: den nordøstlige del af Benin.

I denne region ligger departementet Atacora, hvor næsten 40 pct. af befolkningen ikke har adgang til en varieret og sund kost, hvilket fører til alvorlige mangler for de familier, der bor der.

Paradoksalt nok rammer fødevareusikkerhed flere husstande, hvis eneste indkomstkilde er landbruget, hvilket vedrører 74 pct. af indbyggerne i Atacora.

For at reagere på denne kritiske situation har Autre Terre indgået partnerskab med den lokale NGO CERD (*Kultur, Uddannelse og Forskning for Udvikling*) for at opstarte træning i agroskovbrug og støtte oprettelsen af planteskoler for shea, også kaldet "livets træ", over et område med 30 hektar til 120 familier.

Planteskolerne vil give 120 familier mulighed for at øge deres dyrkningsareal. De vil være i stand til at dyrke flere frugter og grøntsager for at diversificere og sikre deres kost.

Overskydende frugter og grøntsager, som ikke forbruges af dem, kan også forarbejdes (sheasmør, sæbe, ...) for at generere indkomst til familier.

Plantning af sheatræer vil også genoprette og forbedre jordens kvalitet.

GENVEJ TIL UDVIKLING

Referat af generalforsamling

Forsamlingens værtinde med bogen, hun anmeldte i Projekt & Kultur nr. 155 PK155-1-11-16.pdf (gtu.dk) – bogen er nu tilbage hos lektor Karl-G. Prasses familie med tak for lån
(foto: Jørgen Olsen)

Foreningen Genvej til Udvikling (GtU) afholdt generalforsamling for 2023 søndag den **11. juni** kl. **13.00 – 17.00** hos Ingrid Nyström på Amager.

Inden mødet startede, mindedes deltagerne vort mangeårige medlem og tidligere forperson Isabelle Grignon der netop var afgået ved døden.

Dagsorden ifølge vedtægterne:

1. Valg af dirigent:

Grundet det begrænsede fremmøde blev valget af dirigent suspenderet. Karl Jørgensen blev valgt som referent.

2. Beretning:

Jørgen Olsen fremlagde beretningen idet han henviste til side 8 og 9 i Projekt og Kultur nr. 155. Han lagde særlig vægt på at Emmaus-

bevægelsen nu vokser pænt uden for Europa, hvor han havde fornøjelsen af at deltage ved Emmaus Verdensmødet i Uruguay. I Nordeuropa stagnerer bevægelsen, til gengæld vokser den i nogle af de gamle socialiststater i Østeuropa samt bl.a. Brasilien, Spanien, Italien, England og Frankrig

GtU har deltaget i en række markeder efter at der blev åbnet op efter coronaen, men det er tydeligt at der er sket en afmatning i salget, når vi ser på 2022.

Vi køber fortsat en række varer fra Pag-la-Yiri (Burkina Faso) og AFA (Benin), hvis varer kommer direkte med posten fra Afrika. Andre varer passerer gennem en anden dansk organisation – det gælder Kologh Naba (Burkina Faso), Hammershus Fairtrade (Ghana, Burkina Faso og Senegal). Desuden køber vi bøger fra Forlaget Hjulet. I forbindelse med deltagelsen i Verdensmødet i Uruguay bad Jørgen den delegerede fra CPSS i Cameroun medbringe en pose varer, og Jørgen medbragte 200 euro.

Vi samler ind til aktiviteter for børn hos den burkinske Emmaus-organisation Benebnooma. Der er også blevet sendt 3 pakker briller til foreningen ”Syn for sagen”.

3. Forelæggelse og godkendelse af det reviderede regnskab:

Regnskabet blev uddelt på generalforsamlingen. Året 2022 balancerer med indtægter (= *overskud ved varesalg + kontingenter og abonnementer*), på 24.815 kr. (mod 16.123 i 2021) og udgifter (*oplysning, administration, udgående kontingenter samt solidaritetsbidrag til Emmaus International*) på 25.313 kr. (mod 18.541 i 2021). En væsentlig udgift har været indkøb af en ny printer til kontoret.

4. Behandling af indkomne forslag:

Bestyrelsens forslag om, at det fremover kun skal være formanden, der skriver under på det reviderede regnskab og ikke som hidtil hele bestyrelsen, blev vedtaget.

Desuden blev vedtægternes § 7 omformuleret, så der nu står:

”Foreningens regnskabsår er 1. januar - 31. december. Foreningens regnskab revideres af en parlamentarisk revisor, valgt blandt medlemmerne. Såfremt foreningen modtager støtte fra privatpersoner, fonde, statslige midler eller andre, hvor betingelsen er at midlerne er revideret af en registreret eller statsautoriseret revisor, vælges en sådan revisor også på generalforsamlingen.”

Ændringen tager højde for, at den ene af de to revisorer kun ønsker et år mere.

- FN-forbundet, hvor Birgitte og Jørgen deltager regelmæssigt i møder.
- Mundu
- Civilsamfund i Udvikling, Vi kan overveje at droppe det da det primært er beregnet på hvis man vil lave projekter.
- Afrika Forum
- NGO'er i Nordjylland
- Fællesrådet for Arden By
- Frivilligcenter Mariagerfjord
- Agro-Økologisk Netværk
- Emmaus Europa
- Emmaus International.

5. Fastsættelse af det årlige kontingent:

Følgende blev vedtaget:

Personligt medlemskab.....150 kr.

Husstandsmedlemskab.....200 kr.

Kollektivt medlemskab.....200 kr.

Abonnement uden medlemskab 100 kr.

6. Planer for det kommende år:

- Formanden refererede hvad han vidste om tidligere partnerses nuværende situation hvilket var begrænset.
- Vi får dog relativt positive meldinger vedrørende Tessalit i Mali og Tohoué i Benin, hvor de igangsatte projekter fungerer efter hensigterne. Derimod hører vi intet fra Kaoumaram og Amatal i Niger.
- Anvendelse af projektbidragene, herunder drøftelse af Syn for Sagen samt Pag-la-Yiri og Benebnooma i Burkina Faso. Der var enighed om at fortsætte.
- Oplysningsarbejde - hvordan bruger vi kræfterne bedst? Effekten af oplysning i forbindelse med den blandede u-landhandel. Der blev diskuteret men vi fortsætter uændret
- GtU's kollektive medlemskaber:
- Vi besluttede at fortsætte med:

For sidstnævntes vedkommende vedtog vi at sende 150 € til solidaritetsfonden i lighed med tidligere år.

7) Valg af bestyrelse, bestyrelses-suppleanter og revisorer:

Hydrogeolog Karl Aage Jørgensen, Brønshøj, integrationskonsulent Julien K. M. Murhula, Nørrebro, København, og u-landskonsulent Jørgen Olsen, Arden, blev genvalgt til bestyrelsen.

Bibliotekar Inge Torkild-Hansen, Hjortshøj, blev genvalgt som 1. suppleant. Projektkoordinator Ingrid Nyström, København S., blev genvalgt som 2. suppleant.

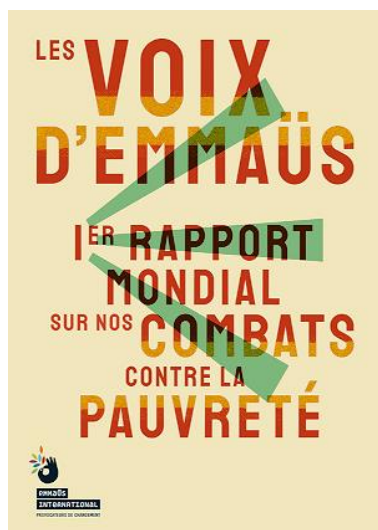
De parlamentariske revisorer blev genvalgt. Der er tale om økonomikonsulent ved Horsens Kommune, Per Gustav Johansen, Grumstrup, og landbrugstekniker Jørn Kirkegaard, Stilling. Sidstnævnte har dog meddelt at det er sidste gang han opstiller.

8) Eventuelt:

Generalforsamlingen i 2024 skal afholdes en søndag i juni vest for Storebælt. Der meddeles nærmere senere.

Birgitte og Jørgen meddelte, at de agter at deltage i Emmaus Europas regionalforsamling i Iasi, Rumænien, i dagene 23. til 27. oktober, for egen regning, inkl. rejsen frem og tilbage.

Stemmerne fra Emmaus

- anmeldt af Thyge Christensen
- oversættelserne fra rapporten er Thyges – fra den franske tekst. Oversættelserne fra dagbladet Information er avisens egne. Rapporten kan fås gratis på engelsk, fransk og spansk. Sideantallet er 68 – inkl. omslaget, i A4-størrelse. Titlen på den franske udgave fremgår af billedet herover af omslaget.
- Den engelske udgave hedder: 'EMMAÛS : OUR VOICES. THE FIRST GLOBAL REPORT ON OUR FIGHT AGAINST POVERTY.' Særligt interesserede kan søge videre på: <https://www.emmaus-international.org/>. For at se den engelsksprogede udgave, læs https://www.ourvoicesmatter.international/wp-content/uploads/2021/10/RAPPORT_MONDIAL_EN_web.pdf
- fodnote af Jørgen Olsen.

VÆRDIER OG PRINCIPPER

Rapporten tager sit udgangspunkt i de *tre Emmaus-krav for at afhjælpe fattigdommen*. Derefter gør man det klart, at man mener, det rent faktisk er muligt at løse fattigdomsproblemet ved at acceptere seks fordringer – to per krav til at

afhjælpe fattigdommen, illustreret i rapporten for hver fordrings vedkommende ved hjælp af to eksempler på Emmaus-erfaringer fra et sted i verden.

Dertil kommer en række udtalelser fra udvalgte eksperter på relevante områder.

Ordet 'krav' skal nok også forstås som krav til en selv, altså krav som de forskellige grupper, der til sammen udgør Emmaus, bør stille til sig selv. Og det samme kan nok siges om ordet 'fordringer'. (På fransk bruges henholdsvis udtrykket: *exigence* og *revendication*.)

Jeg opfatter det som min første pligt at gøre forskellen på netop Emmaus-aktioner og mange andre gode initiativer tydelig i denne anmeldelse af Emmaus' første verdensomspændende rapport. Det kan gøres blandt ved at oversætte de værdier, som bevægelsen – i sit eget billede – står for.

De tre krav for at overvinde fattigdommen er:

1. At inddrage de sårbare, så de fuldt ud får deres plads i samfundet.
2. At placere den almene interesse i centrum for den offentlige politik.
3. At opbygge en økonomi, der reelt er til tjeneste for menneskets og dets omgivelser.

Et afsnit om nyliberalismen slutter med ordene: 'Kort sagt, ifølge nyliberalismen er mennesket til tjeneste for økonomien, ikke omvendt'.

Inden denne linje står der: 'I dette civilisationsprojekt er mennesket reduceret til sin økonomiske funktion. Arbejderen bliver til human kapital og borgeren til en simpel forbruger. Det er æraen for homo economicus. De sociale uligheder betragtes som en individuel fiasko eller som en midlertidig skadelig konsekvens. Begreberne almen interesse, almenvellet, social beskyttelse, solidaritet, omfordeling, offentlig service sidestilles med forhindringer og afvigelser'.

Et kapitel sidst i rapporten omhandler *Emmaus International* under overskriften 'Først at hjælpe den, der lider mest', som måske var det allerførste princip, der blev formuleret af Abbé Pierre i forbindelse med hans sociale arbejde sammen med de oprindelige klunsere i 1950'erne.

På den sidste side i rapporten har vi bevægelsens fem værdier og ti principper, som de er formuleret af *Emmaus International*.

De fem fælles værdier er:

1. Respekt for mennesket og dets værdighed ud fra lighedsprincippet.
2. At dele med henblik på at opnå retfærdighed.
3. At være åben, hvad der forudsætter ærlighed, gennemsigtighed og ansvarlighed.
4. Solidaritet, hvad der går hånd i hånd med broderskab.
5. Velkomst som hovedhjørnesten i det at leve sammen.

Og de ti principper for handling for at legemliggøre disse værdier er:

1. Solidaritet i praksis – som politisk engagement.
2. At styrke ethvert arbejde for større lighed mellem kønnene.
3. At give førsteprioritet til de mest sårbare.
4. At sikre sig, at vores arbejde har varig betydning, samt at det er socialt rimeligt og retfærdigt.
5. At uddanne og øge bevidstheden.
6. At omfordele de materielle værdier til fordel for det fælles gode.
7. At arbejde for alles styrkelse (*empowerment*).
8. At sikre sig, at vores liv i forskellige grupper er i overensstemmelse med vores ord.
9. At styrke demokratiet og arbejde for forskellighed.
10. At styrke gruppernes selvforsyning og empowerment.

EMMAUS' STEMME

Denne anmeldelse er skrevet af én, der især var med i Emmaus i 1960'erne, dengang da nøgleordet ubetinget var klunser; for denne virksomhed var – lidt tilfældigt – blevet bevægelsens første indtægtskilde, og den præger endnu mange af de internationale aktiviteter.

Fra begyndelsen var bevægelsen præget af ideer som gik videre end dette blot at være en opfordring til at gøre 'det gode'.

En af de første sætninger, der tidligt i forløbet gjorde dette tydeligt, var da Abbé Pierre formulerede: "Vi skal ikke kun bekæmpe fattigdommen, men også bekæmpe det system, der skaber den."

Det har nok mere end én gang gippet lidt i de gode borgere, ofte tilknyttet katolske

organisationer og i første omgang i Frankrig, der som lokale hjælpere blev bevægelsens udgangspunkt, når de hørte Abbé Pierres appeller. De mange unge frivillige, der dengang især arbejdede i sommerlejrene, var jo præget af tidens mere eller mindre marxistiske ånd. Og vi tog vores ideer med os, da nogle af os efter ungdomslejrene fortsatte i permanente klunser-samfund.

Vi var ikke i tvivl om, at kapitalismen, som et økonomisk system der bygger på økonomisk vækst (*og i sin nuværende fase ikke mindst baseret på materielt forbrug*), var i modstrid med Emmaus' grundlag.

Jeg husker det således, at emnet omkring 1970 blev diskuteret med Monsieur Paul, der dengang ofte blev omtalt som Abbé Pierre's højre hånd (*som initiativtageren til og organisatoren bag de omrejsende klunser-samfund og de internationale ungdomslejre*).

Han følte sig måske ikke sikker på, at hans organisationssystem med at lave komitéer af borgere i de nye byer, hvor klunserne, ofte med meget kort varsel, ønskede at slå sig ned, kunne holde til så markant en formulering. Han drøftede det derfor – stadig efter min hukommelse – med Abbé Pierre, som efter en vis eftertænkning svarede: "De unge har ret."

(foto: Luca Prestia)

I sit forord til den første verdensomspændende rapport om Emmaus-Bevægelsens forskellige aktioner mod fattigdom citerer benineren Patrick Atohoun, som i dag er formand for *Emmaus International*, Abbé Pierre: "Det må være sådan, at de stemmeløses stemme forhindrer de mægtige i at sove om natten." Dermed gør han sig til talsmand for de samme radikale meninger, som Abbé Pierre stod for.

(fortsættes side 12)

Stemmerne fra Emmaus

(fortsat fra side 11)

DET SOCIALE KOLLAPS

'Det sociale kollaps virker lige så truende som klimakollapset – vi er nødt til at håndtere dem begge to på én gang.' Det var den 6. maj i år overskriften over et interview i dagbladet Information med forskeren Sandrine Dixson-Declève.

Hun er med-præsident i Romklubben (som for over 50 år siden udgav bogen *Grænser for vækst*), og interviewet er et af mange i serien *Langsomme Samtaler*, hvor chefredaktøren Rune Lykkeberg taler med eksperter om de internationale problemer, ikke mindst klima-problemerne.

I det pågældende interview gør Dixson-Declève sig til talsmand for, at de sociale udfordringer indeholder såvel det økonomiske fattigdoms-problem som uligheden, kvindespørgsmålet og produktionen af sund og tilstrækkelig mad til alle samt ren energi resolut og hurtigt – og dermed ligger hun tæt på Emmaus' fattigdomsbegreb.

I forbindelse med at tusinder af forskere, klimaaktivister og politikere holdt en konference i Bruxelles med navnet '*Efter væksten*', arrangeret af en række grupper i EU-parlamentet midt i maj 2023, udtalte hun fra talerstolen: "Roden til vores mangeartede krise er besættelsen af vækst... Besættelsen af vækst svigter helt klart flertallet af mennesker."

Folkene bag og sympatisørerne med initiativet og rapporten *Grænser for vækst* var dengang mest optagede af, om de fossile brændstoffer – især olien – ville slippe op.

Det var meget få, der for 50 år siden havde klare forestillinger om klima-problemerne.

Emmaus var desværre ikke repræsenteret ved konferencen i Bruxelles.

Men netop vi 68'ere, som udgjorde flertallet i klunserlejrene, havde forestillinger om det materielle overforbrugs negative indvirkninger for de fleste mennesker, og de drejede sig ikke 'kun' om den uretfærdige fordeling af verdens goder. De fleste af os lå – for mig at se – meget tæt på Bruxelles-konferencens idealer om en trivselsøkonomi, der dækker alle mennesker, og

som ikke 'kun' delte os i udbyttede og udbyttede.

Flere af deltagerne på konferencen *Efter væksten* kaldte begivenheden 'postvækstens Woodstock', med henvisning til den festival i 1969, der langt hen ad vejen kom til at repræsentere tidsånden fra det såkaldte ungdomsoprør.

Og vi er mange, der husker, hvordan vi dengang ofte beskrev samfundet i 1960'erne med ordet overflodssamfundet. Desværre ser det ud til, at de fleste af os i den rige verden i de forløbne år har vænnet os til den overflødige materielle velstand og ikke mindst vænnet os til den ulige fordeling af verdens goder.

EN NY VERDEN

Forskeren Tim Jackson formulerede sætningerne i sin tale til konferencen: "... en verden hinsides væksten er skræmmende... Modsvaret til fortvivlelse ligger ikke i at håbe, men i at handle."

Jeg vil påstå, at vi kun magter at gennemføre de krav, som 'klimakollapset' stiller til os, hvis vi handler effektivt på det 'sociale kollaps'.

Jeg anser med andre ord ikke de to begreber for at være ligestillede, som der (*måske*) lægges op til i Informations overskrift, fordi det er min overbevisning, at vi ikke magter at håndtere klimakollapset, hvis vi ikke får styr på fattigdommen.

Vi skal ikke mindst ændre den uretfærdige fordeling af verdens goder for at få styr på klimaproblemet.

En sådan ændring indeholder et endeligt brud med kolonitidens og neokolonialismens logik og dermed en ligeværdig indstilling til alle mennesker og deres samfund.

Samtidigt indebærer den et positivt resultat for FN's globale mål, som de er formuleret i *de 17 Verdensmål for en bæredygtig udvikling*, og som efter planen skal nås senest i 2030.

Lad mig minde om, at vi lige nu skriver 2023.

Min lille indvending er ikke bundet i, at jeg har glemt den samtale med en burkinsk kammerat i Vestafrika, hvor vi begge understregede, at *alt hænger sammen*.

Og den bunder bestemt ikke i en generel pessimisme i forhold til fremtidsudviklingen. Mange af de nødvendige skridt hen mod det ønskede resultat, ser jeg allerede i dagens praksis.

Og det vil være i god overensstemmelse med de erfaringer, menneskeheden har gjort sig om begrebet udvikling, hvis den viser sig at gå meget hurtigt herfra – langt hurtigere end de fleste af os forudser her, hvor vi er nået til nu. Der er brug for den indstilling, som formanden for *Emmaus International* i sit forord til rapporten også viser med ordene: ”Vi vil vise, at vi kan bygge en anden fremtid.”

Jeg ved godt, at den slovenske forsker Slavoj Žižek blandt andet er blevet kendt ved at påstå, at de fleste mennesker har lettere ved at forestille sig menneskehedens undergang end at tro på kapitalismens afslutning. Ikke desto mindre tror jeg, at vi nærmer os afslutningen på kapitalismen, og at alternativet meget vel kan illustreres ved ordet en ’trivselsøkonomi’.

Og jeg mener, at Emmaus’ fattigdomsbekæmpelse og dermed også en afslutning på den nuværende samfundsordning er mere realistiske visioner for fremtiden end forestillinger om en fortsættelse eller en justering af den kapitalistiske økonomi.

I 2018 kom sociale bevægelser fra hele verden til Geneve – herunder Emmaus-bevægelsen – og det blev på det møde slået fast, at ’fattigdommen ikke er skæbnebestemt, men resultatet af politiske valg, særligt voldsomme efter de nyliberale teories triumf i 1980’erne’.

Ikke mindst i de år opholdt jeg mig ofte i Vestafrika, og jeg så med egne øjne, hvilke skader de nyliberale teorier påførte de materielt fattige samfund.

FORDRINGER OG KONKRETE EKSEMPLER

Om den allerførste fordring – ’At modtage de mest sårbare med værdighed, uanset hvad deres lidelse måtte gå ud på’ – skrives allerede i overskriften, at den betingelsesløse medtagelse er en hovedhjørnesteen i Emmaus. Den mødes efter sigende med mange indvendinger, så som ’Vi kan

da ikke tage imod alle, der søger hjælp’. Og der tænkes i den forbindelse ofte på folk, der søger asyl. Det er sagt så tit, at det ligner en sandhed.

Men det er værd at mindes, at Abbé Pierre tog imod den allerførste person i det, der blev et omfattende hjælpearbejde med ordene ”Kom og hjælp mig med at hjælpe andre”. Manden havde forsøgt at begå selvmord. Abbé Pierre så mandens ressourcer, før han så hans elendighed, og det er den tro på alle menneskers ressourcer, der siden har præget bevægelsen. Snarere end at frygte at miste noget ved at tage imod ’den anden’, fylder tilliden til, at ’den anden’ altid har konstruktive menneskelige egenskaber, der kan være til gavn – i hjælpen til andre, der er endnu dårligere stillet.

Sådan var det og sådan er det i klunersamfundene, og sådan må det være i Emmaus’ mange grupper rundt omkring i verden. Hvis man ikke har denne tillid, skal man nok engagere sig i en anden bevægelse.

Allerede med hensyn til den anden fordring støder vi igen på noget, der er typisk for Emmaus, nemlig lysten til at se og forstå de konkrete tiltag i den større samfundsmæssige sammenhæng, i en perspektivering som også prægede Abbé Pierre’s trang i de første tider i 1950’erne. Og som igen bygger på en stærk tro på alle menneskers ressourcer.

Eleverne på skolen Emaús – Luis Tenderini¹
Recife, Brasilien

(foto: Jean-Mathieu Albertini)

Det konkrete Emmaus-eksempel er en beskrivelse af et brasiliansk uddannelsesprojekt, der beskrives under overskriften ’At lære et fag og finde sin plads i samfundet.’

(fortsættes side 14)

¹ Læs om Luis Tenderini på [Velkommen til Projekt & Kultur nr \(gtu.dk\)](http://Velkommen.til.Projekt.&Kultur.nr.gtu.dk)

En hane med slange i vandprojektet i Nokoué-Sœn i Benin
(foto: Didier Gentilhomme)

Stemmerne fra Emmaus

(fortsat fra side 13)

VANDPROJEKTET I BENIN

Fordring nummer tre vil jeg gøre mere ud af. Det beskrevne projekt har jeg nemlig besøgt flere gange som rejseleder i Vestafrika. Det drejer sig om vandprojektet i Benin. Fordringen står beskrevet som 'At beskytte de grundlæggende rettigheder ved at give forrang til den kollektive styring af de fælles goder'. Og den konkrete erfaring formuleres i overskriften som 'Styringen af vandet i befolkningens hænder i Benin'.

Allerede ved ankomsten til sejlturen på Nokouésøen fik jeg første gang øje på, at kanoen hed Emmaus. Og jeg blev som regel mødt med en af den danske kulturs svage sider allerede på sejlturen.

Når benineren, der passede motoren bagest i båden, regelmæssigt løftede den (*op over de mange vandplanter?*), lød det vist aldrig fra vores landsmænd: "Hvorfor gør han mon det? Her er noget, jeg ikke helt forstår."

Men der kom mange danske kommentarer, der antydede, at benineren ikke havde forstået, hvad han foretog sig, at han manglede kompetence – selv om han regelmæssigt sejlede med den motor i den kano.

Ligeværdigheden har et stykke vej endnu, før vi har den med os som en selvfølge i de små, konkrete forhold. Men den er på vej. Der er sket en kolossal udvikling af den almindelige danskers kulturelle udvikling, siden jeg oplevede Vestafrika for første gang i 1979. Vi var på vej til dele af landsbyen, som ligger i søen Nokoué.

For Emmaus-gruppen må det være sådan, at styringen fastholdes hos befolkningen, hos kollektivet, med tanke på projektets gavn på lang sigt. Med en fattig befolkning, der for cirka 80% vedkommende hverken kunne læse eller skrive, var det et valg, der også fik skeptikerne på banen. Og for mange af dem var en privatisering af hele projektet sandsynligvis et legitimt valg.

Men for Emmaus-gruppen var den almene løsning på fælles problemer et mere sikkert valg, der også havde meget med fremtidens læreprocesser at gøre.

Og dermed grundlæggende med tillid til den lokale befolkning.

Mange af vores egne forfædre, der skabte blandt andet de første danske andelsmejerier, har stået med det samme valg.

Efter ti års arbejde med vandprojektet har den lokale befolkning nu ansvaret for styringen af 12 brøndboringer, 9 vandtårne og rensningsanlæg, adskillige offentlige latriner samt et stort antal rør og slanger, hvorfra der kan skaffes rent drikkevand.

Et nøgleord i projektets succes siges at være kvindernes involvering. Deres erfaring fra styringen af familiernes daglige økonomi var allerede betydelig, og deres viden om hygiejne ikke mindre. Fra starten var der en ligelig fordeling af mænd og kvinder i alle styrende organer. Og dermed respekterede projektet fordring nummer fire, som går på at fremme ligestillingen mellem kønnene.

Som en del af den sjette fordring skrives der: 'I en etisk og solidarisk økonomi er det netop denne sociale vision om 'at leve et godt liv', som tjener som guide og ikke det lukrative aspekt'. Altså en trivselsøkonomi.

Hvis man vil en økonomi, der er opbygget til at tjene mennesket og dets miljø, er det desuden afgørende at anerkende dem, der arbejder i en etisk og solidarisk økonomi. Det gælder også, når Genvej til Udvikling - *som en mindre og trofast medspiller i Emmaus-bevægelsen* - år efter år arrangerer sine mange salgsboder med kunsthåndværk fra materielt fattige lande.

Og vi kan glæde os over, at adskillige foreninger, så som Folkekirkens Nødhjælp og Røde Kors, har ladet sig inspirere af de første Emmaus-erfaringer med salgsboder og loppemarkeder. Der er i dag næppe den danske provinsby, der ikke har et imponerende antal genbrugsbutikker.

Også de øvrige fordringer og konkrete eksempler fra de nu 425 grupper i 41 lande, som udgør *Emmaus International*, skabt i 1971, bærer præg af både de første erfaringer og Abbé Pierre's perspektivistiske evner – som har betydet, at der ikke 'blot' er skabt en international bevægelse med et socialt sigte, men et arbejde, der i sit perspektiv på mange områder skiller sig ud fra andre 'gode' initiativer.

